Kisa chimyoterapi ye? Kijan li mache

Chimyoterapi (yo rele l chimo tou) se yon tretman kansè ki sèvi ak medikaman pou touye selil kansè. Li mache lè li touye selil ki grandi vit oswa lè li anpeche yo grandi. Paske li afekte tou kèk selil an sante ki grandi vit, li ka lakòz efè segondè tankou fatig, men efè sa yo souvan vin pi bon apre tretman an fini.

Vèsyon senp lan

Chimyoterapi (yo rele l chimo tou) se yon kalite tretman kansè ki sèvi ak medikaman pou touye selil kansè.

Li mache lè li touye selil kansè ak lòt selil ki grandi vit, oswa lè li anpeche yo grandi. Doktè yo itilize chimyoterapi pou de rezon prensipal:

- **Pou trete kansè:** yo ka itilize l pou geri kansè, pou diminye chans pou l retounen, oswa pou kanpe oswa ralanti kwasans li.
- **Pou soulaje sentòm kansè:** li ka fè timè ki lakòz doulè ak lòt pwoblèm vin pi piti.

Chimyoterapi sèvi ak medikaman pou touye selil kansè ki grandi vit oswa pou ralanti kwasans yo.

Kijan yo itilize chimyoterapi ak lòt tretman

Yo itilize chimyoterapi pou trete anpil kalite kansè. Pou kèk moun, se sèl tretman yo resevwa. Men pi souvan, yo itilize l ansanm ak lòt tretman kansè.

Lè yo itilize l ak lòt tretman, chimyoterapi ka:

- fè yon timè vin pi piti anvan operasyon oswa radyoterapi (yo rele sa chimyoterapi neyoadjivan)
- detwi selil kansè ki ka rete apre operasyon oswa radyoterapi (yo rele sa chimyoterapi adjivan)
- ede lòt tretman yo mache pi byen
- touye selil kansè ki retounen oswa ki gaye nan lòt pati nan kò w

Poukisa chimyoterapi lakòz efè segondè

Chimyoterapi touye selil kansè ki grandi vit. Li touye oswa ralanti tou selil an sante ki grandi epi divize vit. Egzanp se selil ki kouvri anndan bouch ou ak trip ou, ak selil ki fè cheve w pouse. Domaj nan selil an sante sa yo ka lakòz efè segondè, tankou blesi nan bouch, kè plen, ak pèt cheve.

Efè segondè yo souvan vin pi bon oswa yo disparèt apre w fin fè chimyoterapi a.

Efè segondè ki pi komen an se fatig, sa vle di ou santi w bouke nèt epi kraze. Ou ka prepare w pou fatig la lè w:

- mande yon moun pou kondui w ale ak retou nan chimyoterapi
- planifye tan pou repoze jou chimyoterapi a ak jou apre a
- mande èd pou manje ak pou okipe timoun jou chimyoterapi a ak omwen yon jou apre

Efè segondè yo rive paske chimo afekte tou selil an sante ki grandi vit.

Gid pratik sou efè segondè ka ede w swiv sa k ap pase ant vizit yo: blesi nan bouch pandan tretman kansè, kè plen pandan tretman kansè, fatig pandan tretman kansè, lafyèv pandan chimo, ak globil blan ki ba pandan chimyoterapi.

Sa pou w atann

Kijan yo bay li. Yo ka bay chimyoterapi plizyè fason. Li ka grenn, kapsil, oswa likid ou vale (pa bouch). Li ka ale dirèkteman nan yon venn pa yon IV (sewòm). Li ka yon piki, oswa yon krèm ou fwote sou po w. Pi souvan yo bay li pa IV, avèk yon ti zegwi mens yo mete nan yon venn nan men w oswa nan avanbra w. Yo ka bay li tou pa yon katetè (yon tib mens ki mou), yon pò (yon ti disk yo mete anba po a), oswa avèk èd yon ponp.

Ki kote w ale. Ou ka resevwa chimyoterapi pandan w entène lopital, lakay ou, oswa kòm pasyan ekstèn nan biwo yon doktè, yon klinik, oswa yon lopital. Pasyan ekstèn vle di ou pa pase nwit lan.

Konbyen fwa. Orè tretman yo varye anpil. Yo souvan bay chimyoterapi an sik. Yon sik se yon peryòd tretman ki swiv pa yon peryòd repo. Pa egzanp, ou ka resevwa chimyoterapi chak jou pandan yon semèn, epi pase twa semèn san chimyoterapi. Kat semèn sa yo fè yon sik. Peryòd repo a bay kò w yon chans pou l refè epi fè nouvo selil an sante.

Mande pou yo ba w plan an alekri. Anvan premye sik la, mande non rejim nan ak konbyen tan yon sik dire. Mande konbyen sik yo prevwa ak konbyen tan chak seyans pran. Mande ki medikaman w ap pran lakay ou ak kilè tès san w yo dwe fèt. Mande ki tanperati yo konsidere kòm yon lafyèv ki merite pou w rele, ak ki nimewo pou w sèvi ak li lannwit ak nan wikenn.

Li pi bon pou w pa sote yon tretman. Pafwa doktè w ka chanje orè w si w gen sèten efè segondè. Si sa rive, doktè w oswa enfimyè w ap esplike w sa pou w fè.

Si orè w gen non yon rejim espesifik, gade FOLFOX, FOLFIRINOX, R-CHOP, ABVD, AC-T, oswa Carboplatin-Taxol. Pou jan pou w òganize jou perfizyon an, gade Sa pou w pote pou chimyoterapi.

Kijan w ap konnen si li mache

W ap wè doktè w souvan. Pandan vizit sa yo, l ap mande w kijan w santi w epi l ap fè yon egzamen fizik. L ap mande tès medikal ak eskanè tou. Tès yo ka gen ladan tès san. Eskanè yo ka gen ladan MRI, CT, oswa PET.

Ou pa ka konnen si chimyoterapi ap mache selon efè segondè li yo. Gen moun ki panse efè segondè ki grav vle di chimyoterapi a ap mache byen. Lòt moun panse si pa gen efè segondè sa vle di li pa mache. Ni youn ni lòt pa vre. Efè segondè yo pa gen anyen pou wè ak jan chimyoterapi a ap konbat kansè w la.

Doktè w sèvi ak egzamen ak eskanè — pa ak efè segondè w yo — pou wè si chimo a ap mache.

Manje ak travay pandan chimyoterapi

Chimyoterapi ka domaje selil an sante ki kouvri anndan bouch ou ak trip ou. Sa ka lakòz pwoblèm pou manje. Di doktè w oswa enfimyè w si w gen difikilte pou manje. Li ka itil ou tou pou w pale ak yon dyetetisyen.

Anpil moun ka travay pandan chimyoterapi, depi yo adapte orè travay yo ak jan yo santi yo. Si travay ou pèmèt sa, wè si ou ka travay atan pasyèl, oswa lakay ou jou ou pa santi w byen. Lalwa oblije anpil patwon chanje orè travay ou pou satisfè bezwen w pandan tretman kansè.

Kilè pou w chèche èd pi vit

- **Rele 911 oswa ale nan yon sal ijans si** ou pa ka pran souf ou, pwatrin ou fè w mal, oswa ou santi w prèt pou endispoze epi ou pa ka rete kanpe. Pa tann klinik la louvri. Pa kondui machin poukont ou pou ale la.
- **Rele ekip kansè w la menm moman** ou gen yon tanperati 100.4°F (38°C) oswa pi wo (cdc.gov/cancer-preventing-infections/patients/fever.html), oswa frison ak swe kòmanse. Chimo fè globil blan ki konbat enfeksyon yo bese, e CDC konsidere yon lafyèv pandan chimo kòm yon ijans medikal. Sèvi ak nimewo lajounen oswa lannwit lan epi pa tann maten. Si ou pa ka jwenn pèsonn vit, ale nan yon sal ijans epi di anplwaye yo la ke w ap pran chimyoterapi.
- **Rele ekip swen ou a touswit, nenpòt lè, si** gen wojè oswa anflamasyon bò kote yon pò oswa yon liy IV, oswa si li boule w lè w ap pipi, oswa si blesi nan bouch anpeche w manje, menm si tanperati w nòmal (CDC (cdc.gov/cancer-preventing-infections/patients/symptoms.html)). NCI (cancer.gov/about-cancer/treatment/side-effects/infection) di enfeksyon bezwen swen ijan. Yon tanperati nòmal se pa yon rezon pou w tann.
- **Rele ekip swen ou a nan yon jou oswa de si** kè plen fè w pa ka kenbe manje, oswa si dyare a pa kalme. Se pwoblèm sa yo ki fasil pou ranje bonè e ki difisil pou ranje ta.

Baze sou yon sous ki serye

Sa a se yon tradiksyon an lang senp pou yon kontni edikatif ki baze sou Enstiti Nasyonal Kansè Ozetazini. Tanpri li sous orijinal la pou enfòmasyon konplè epi ajou. Se sèlman pou edikasyon — se pa konsèy medikal. Toujou pale ak pwòp ekip swen sante ou.

Enstiti Nasyonal Kansè Ozetazini: cancer.gov/about-cancer/treatment/types/chemotherapy

Mizajou: 2026-09-30

Ou gen dwa jwenn yon entèprèt gratis. Nan Etazini, lopital ak klinik ki resevwa lajan federal dwe ba ou yon entèprèt kalifye san ou pa peye anyen. Ou ka mande youn nan resepsyon an, oswa anvan randevou ou. Ou pa oblije mennen yon manm fanmi oswa yon timoun pou tradui pou ou.

Sou entènèt: cancerexplained.org/languages/ht/chemotherapy

Tradui soti nan atik an anglè ki sou cancerexplained.org. Se vèsyon anglè a ki verifye ak sous la.

Educational information only, not medical advice. An AI-assisted editorial system helped prepare this page. No named medical reviewer has reviewed it unless one is listed.

Ou ka enprime, kopye epi pataje l gratis san chanje anyen. Ou pa bezwen pèmisyon. Tanpri pa chanje kontni medikal la. Sous: cancerexplained.org. Enfòmasyon edikatif, se pa konsèy medikal.